

1894. év. 117. sz.

A szerkesztő lakása:Rimaszombat, Főter Ide inté-
zendő a lap szellemi részét ér-
deklő minden közlemény és
levelezés

Bélyegtelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díjaEgész évre 8 korona
Fél évre 4 korona
Negyedévre 2 koronaTanítónak egész évre 4 kor.
fél évre 2 kor.
Egyes szám ára 20 fillér.**GÖMÖR-KISHONT.**

VEGYES TARTALMU HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN.

Kiadó hivatal: Rimaszombat, Pokorágyi-utca
1. szám a. a. könyvnyomdában.
— Ide intézendők a kiadóhiva-
talt illető előfizetés, hirdet-
mény, nyiltér és egyéb felszó-
lalások.**A hirdetés díja:**Egy háromhasábos petítor tér-
fogata 12 fillér.
Bélyegdí, minden beiktatás
után 60 fillér.**Nyiltér:**

Egy sor 40 fillér.

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal, az előfizetés legzélszerűbben posta-utalvány útján eszközölhető. — Hirdetést csak a kiadóhivatal vesz fel.

Társadalmi kór.

A társadalom hanyatlak erkölcsökben, a hanyatló erkölcsök által okozott romboló pusztítások mély sebeket vágta a nemzet testén, — a magyar társadalmat meg kell menteni.

Evekkel ezelőtt már a hazai sajtó ily szavakban adott kifejezést aggodalmának és azóta alig találhatni lapot, mely fel nem jajdul a rohamosan terjedő társadalmi kór miatt, és alig találhatni embert, ki nem érzi e kórnak zsidbasztó hatását.

Mind hiába! A kórállapot tart, folyton veszélyesebb arányokat ölt — a társadalom minden rétegeiben szenvednek benne, mindannyian óhajtanának kigyógyulni belőle, de nem lehet.

Szét van tépve a fék, mely az emberi gonosz szenvedélyeket szabályozná, — nincs hit többé, mely a léleknek nyugalmat, nemes érzetet adna, nincs idealizmus, a lovagkor romantizmusára rég letűnt, — az anyagosság, a tehetetlenség, a könnyű módon élni akarás, a hivalkodás s a létért való küzdelem az, a miért jelen korunk feláldozza a szív tisztaságát, a becsületet, a közügyek iránti önzetlen törekvést.

A rút önérdék gonosz indulata hajtja az emberiséget rohamosan az örvénybe, — melynek már nevet is adott az idő. A proletarizmus, a kommunizmus, szocializmus, anarchizmus, nihilizmus, mind romlott társadalmunk rettenetes hajtásai, melyeknek külön-külön nőő burjánai szerteszét szórva magvait a világban, ki tudja, melyik tavasz leheletére milyen pusztító virágokat nyit!

A könnyelműség, fényűzés, pazarlás, kéjvágy, a meggondolatlan költsékezés, a többnek látszás vágya, a nagyvási hóbortok, a renyhesség úgy megnyergelték a társadalom egyes osztályaitól egész tömegeket, hogy „az erény jobb jövőért sir az istenekhez.“

Tarka képek: valóságos társadalmi kaleidoszkóp, melyben a ki nézi a váltakozó képeket, alakokat, bele örül. Megbomlik az ész a gon-

dolkozásban, hogy ennyi romlást, mint a menyit társadalmunk teremtett, hogyan lehet felépíteni? ennyi zavart, bomlottságot, rendetlenséget megfékezni?

Még akkor is el kellene szörnyűködnünk e társadalmi körjelenség sötét képén, ha madártávlatból néznők azokat, ha vidéki társadalmi életünk magasan állana e mocsár felszínén fölött; mennyivel több okunk van feljajdulni tehát, midőn e kórtünet miazmáit a vidék légkörében is érezzük s jelenségeit gazdag változatokban szemlélhetjük?!

Igenis; ezen társadalmi kórtünetek az utolsó évtized alatt a romlatlan szívű s nemes erkölcsökön élt becsületes nép életében is évről-évre ijesztőbb mérvben jelentkeztek s oly bajokat támasztottak, a melyeknek már eddig is nagyon szomorú következményeire találunk. — Éppen azért nem térhetünk ki előle mi sem, a kiknek feladatunk, hogy a mennyire módunkban és tehetségünkben áll, e bajok lehető elenyésztésére közre hassunk.

Mi e bajokat annál veszedelmesebbeknek tartjuk népünkre nézve, mivel tudjuk azt, hogy sok betegség éppen a legtisztább vért mérgezi meg s a legerőteljesebb testet pusztítja el leggyorsabban; de más részről azért bizunk, hogy e veszélyek elháríthatók, mivel még a józan gondolkozású népnél nem fészkelték be magukat annyira, hogy kiirtásuk lehetetlenné válnék.

Nézzünk végig a legtöbb város társadalmi életén, nem találjuk-e meg mindenütt a könnyelműségre, dobzódásra, a here módon élni kívánásra a példát az ugynevezett uri osztálynál ép úgy, mint az iparosoknál, gazdálkodóknál, sőt napszámosoknál és cselédeknel is? Nem látjuk-e, minő roppant különbség van a lakosság ruházataiban, életmódjában, erkölcsében csak néhány év óta is? Tagadhatjuk-e, hogy e változások ártalmára, vesztére vannak s ha tovább is folytattnak, előbb-utóbb súlyedésre vezetnek.

A családok tiszta, szenytelen élete, a régi erények gyakorlása, a romlatlan név, a tiszta

szív s józan gondolkodás, míg életre nem keltenek minden családot, addig hiába beszélünk a törvénytisztélet, rend, erény s tiszta erkölcsről s addig hiába siránkozunk a társadalom romlottságán!

Családokból áll a társadalom, családokon kell kezdeni a javítást neveléssel, a törvény szigorú alkalmazásával, a fényűzés, a pazarlás megszüntetésével, — így lassankint újra épül a társadalom is, hanem míg romlott egyesek és családok lesznek, addig romlott lesz maga a társadalom is.

Merész kézzel, törhetlen akarattal kell hozzá fogni az orvosláshoz; ha erősen akarjuk, akkor mindennek sikerülni kell.

Legyünk tehát erősek, bátorítsuk egymást, vessük meg a fényűzőket, a könnyelműket, a pazarlókat, a henyéket, a dobzódókat; mentsük meg a hanyatló erkölcsöket s akkor nem lesz társadalmi kór.

A munkára való nevelés bece, szükségessége és módja.*)

A mit az emberiség nagyot, dicsőt alkotott, úgy az anyagi, mint a szellemi világban, mindaz az évezredek óta megozokítás nélkül folytatott, értelemmel párosult munkálkodásának eredménye. Az anyagi jólét, a polgárosultság, műveltség, világtudás s művészet mind a munkának, a nemes tettvágynak köszöni létezését. Sőt, ha az emberi cselekvés körén tülemkedünk, a világegyetem, a nagy mindenség előállása és létezésének okát keressük, azt is ama megmérhetlen erő: az örök gondviselés szakadatlan s legbőlebb működésében találjuk fel.

Mindennek a mi él, ki van mérve a tehetsége, természete, s a nagy mindenségben elfoglalt helyzetéhez mért munkássági köre; a porba eszű főregnek éppen úgy, mint a világ urának — az embernek; amannál az önfentartás, ennél pedig az erkölcsi tökélesbülés lévén munkásságának feladata. De mindenik a szerint éri el életének célját, a miképpen munkálkodott.

Az állatot létfontartási ösztöne indítja az erőinek megfelelő cselekvésre; a mindennapi élet szegény napszámosa dolgozik a napi kenyereért; a koronás fő trónjának

*) Részlet szerzőnek „Miként neveljünk a népiskolában az életre“ című pályanyertes művéből.

T Á R C Z A.**Az elázott férj.**

(Paródia.)

Hly késő éjszaka ki jár

Amott a szögleten?

Az óra már éjfélét ütött

S minden régen pihen . . .

Egy álmos férfi bandzsalg ott,

Ki sok bort önte fel . . .

Hisz' az ki bebocsátaná,

Ő érte föl nem kel.

Most egy ablakhoz megy s koczog

A szomjas férfiu:

„Lórim, oh kedves Lórikám,

Sorsom be sanyarú!

Mióta így kiesukatál,

Folyton esavarg urad;

S nincs senki, a ki ő neki

Potyára inni ad.

Csak az sines, a ki mondaná:

Kocczints egyet velem!

Alhatnám, fázom, szomjazom . . .

Boesáss be, édesem!

Melléd húzódva, én is ott

Mért ne nyughatnám meg?

Hidd el, nagyon hívős van itt,

Lo-Lórikám, szánj meg!“

Az ur busan dadogja így

Fájdalmas szavait:

Szavára itt-ott egy kuvasz

Bosszusán rávonit. .

De Lóri alszik . . . Függyönyi

Lehuzvák ablakán.

A férj tűnődve szettekint
S mosoly ül ajkain;

Ravasz és eselszövő mosoly:

„A kapu nem magas,

Csak létra vóna . . . hej, de nincs . . .

De nem nagy még a has!“

Fölmászna — haj, de nincs erő;

Lankadva hátradül,

Bőnedvű torka felsőlajt

S a földön elterül.

És nem fél a boldogtalan,

Hogy meghüti magát.

Mit néki most már Lórika! . . .

A flaszter hübb barát.

Jobb karja még egyet csuszik,

Tárgulnak inai,

— Rettentő módon hortyog ott,

Feledvék kinjai. *Matolcsy Pál.***Az orvos ur.**

Irta: Herczeg Ferencz.

A nagyobbik Csatai nem vitte sokra az életben: fiskális lett belőle, a ki törte magát a lipótvárosi nagykereskedők után és egy csirkepör kedvéért még a Pollacsek és fia üzletvezetőjével is alázatos hangon beszélt. Az öcséséből nagy ember lett. Egyetemi tanár és a mágnesok elkényeztetett doktora, a kinek szabad volt csillagkeresztes hölgyekkel gorbombáskodni.

Széles válu, szép ember volt Csatai tanár ur, alabástromfehér arcczal, büszke sasorral és cigarettaszag, hosszú szakállal. Ha a szőlben járt, legyezővé borzolódott a szakáll, mint a páva farka, befödve az egész mellét, fel a válláig. Mindig prémes gallérokat viselt a téli kabátján, mindig cigarettázott és szép orgonahangján rettenetes gorbombaságokat mondott a betegeinek.

— Ne affektáljon a méltóságos asszony!

— Ne pityeregjen a kisasszony, mert itt hagyom!

Egyszer kurtán magánzi kezdett egy kegyelmes asszonyt, miközben megkopogtatta a tüdőjét.

Egy fiatal asszonynak meg azt mondta:

— Ha a báróné ilyen eszeveszetten koresolyázik

érdekes bonczolásom lesz a tavasszal!

A báróné felsziszegett rémületében és a két váll közö kapta a kerek nyakát, mintha már érezné puha bőrének a kést. A báróné az naptól kezdve rajogni kezdett a doktorért, mint a kegyelmes asszony is, a ki magához hívatta, vagy fölkereste a rendelő-szobájában, — mely tarka volt, mint a festő műterme és karbolszagu, mint a kórház, — csakhogy idegesiklandó gorbombaságokat és rettenetes jóslatokat halljon tőle.

Volt a doktor modorában valami imperatori nyugalom, az akaraterejében valami végzeteszerű határozottság, a mivel messzire felülemelkedett a normális ember mértékén és hatalmas befolyást nyert a betegeire. Hirtelen betegségnél, balesetnél, ha a sápadt arcu, vaczogó fogu emberek meghallották a tanár nyugodt lépéseinek kongását, egyszerre édes megnyugvás töltötte be a lakást. Jön a doktor! Pedig nem csinált sokat, és orvossgót se igen rendelt, mert nem hitt az officinális konyha csudáiban. Csak megtapogatta a beteget, erős, fehér kezével, szemébe nézett, hideg, fölényes szemével.

— Na, majd meglássuk . . . Most aludjék . . .

Hallja? Aludnia kell!

A beteg érezte a nagy szakáll dohányzagát és a pillái már nehezdedni kezdtek a reá parancsolt álomtól.

A gyáva betegeire nagyon haragudott és a leggyávabb beteget volt a testvérbátyja.

— Mindent akarok tudni! Mond meg az igazságot!

— Az igazság, hogy a féltudód még jó. Amíg bírja, addig jól van.

— És ha nem bírja már?

— Hát akkor — meghalsz. Egyikünk sem élhet örökké: ez az igazság!

nagyon kívánják az édességet. Ez a kívánság azon szükségéből ered, mellyel fogva a test olyan anyagokat kíván, a melyeket a vér hamar feldolgozhat és a melyek aztán a belső életfolyamatot elősegítik. Ide tartozik különösen a cukoranyag, a mely a testben u. n. melegítő anyag szereppel bír. Ilyen anyagot maga a természet nyújt nekünk a mézben, a mely nagy mennyiségű szőlőcukrot tartalmaz és teljesen hígítva van a lény nemű anyagoknak és a legkönnyebben megy át a vérbe. Tehát kizárólag mézet adjunk a gyermekeknek, és pedig lehetőleg gyakran. Különösen ajánlatos reggelre a mézzel édesített forró tejjel jó házi kenyérrrel. Ez a legegészségesebb, legizletesebb és legemészthetőbb reggeli különösen télen át van nagy hatása a méznek a gyermekek egészségére. Míg a tej és jó kenyér táplálja a testet, addig a méz megerősíti a vért és erősíti a légző szerveket. A mézes kenyér vidámabbá teszi a gyermeket mint bár mifele mesterséges kivonat.

Németből: R u s z k a y G y u l a.

Szilveszteri multság Tiszolcon.

Szíri előadással egybekötött táncmulatsággal ünnepelték meg Tiszolcon Szilveszter-estélyét. A haladó párt, vagyis a magyarság mindent elkövetett, hogy a kívánalmak minden irányban és minden oldalról betöltsenek. Fáradságos munkájáról el lehet mondani, hogy a nemes cél érdekében tett lépésüket a legnagyobb siker koronázta. A kezdeményezés és a kivitel országlármésze Basilidesz János és Ambrózy József uraknak tulajdonítható, mint a kik minden lehetőt elkövettek arra vonatkozólag, hogy Tiszolc város műkedvelői játékukkal a fokozott igényeket is kielégíthessék. Szíre került: Morton Maddison János sikerült vígjátéka: „Box és Cox”. A tapsvihár és a helyes eljenzések fényes tanúbizonyítást tettek arról, hogy a szereplők mindenike megálta helyét. Box (Hegedüs Zoltán), Cox (Hannák Manó) szerepököt híven töltötték be; elismerés illeti Bucserné asszonyt is (Topscher Irén), ki leleményes háztulajdonos nő volt, ki ügyesen felgött a tanulóknak valló játékával nem egyszer okozott általános derűtséget. Ezt Berezik Árpádnak „A közügyek” című egy felvonásos vígjátéka követte. A rendezést illetően arról is csak elismerően nyilatkozhatunk. Kitiően oldották meg szerepüket mindannyian. Az öreg Kenderfalvi leányai: Schiller Berta és Lipták Gizella tehetséges műkedvelőknek bizonyultak; előbbi eleven játékával, utóbbi tulszendésével, szóval mindketten jól felgött előadásukkal egészen meghódították a közönséget. A férfiak közül: Gócsi Muki (Hannák Manó) brilliózott; szellemes játéka, ügyes, sokszor szenialis alakításaival percekig tartó tapsvihart aratótt s nem egyszer hívták a lámpák elé. A közügyekkel foglalkozó Lakatos Andor (Bakos Pál) hasonlóan jól játszott, ugyszinte Loránt ügyvéd is (Rusorán Lajos), Kenderfalvi (Hegedüs Z.) szinte egyike volt azoknak, kikről elismerően szólhatunk, nem maradt tőle messze Kiszely Andor s Topscher Irén, kik feladatukat kitiően oldották meg.

Az előadást egy óráig tartó szünet követte, melynek eltelével szebbnél-szebb leányok és menyecskék, válogatottabbnál-válogatottabb ifjak töltötték be a tiszolci vendéglő nagy termét. A jól sikerült előadás emlékeiből jó formán még ki sem bontakozhattak, mire megszólalt a jánosí banda zenéje s kezdetét vette a tánc, mely csak a hajnali órákban nyert befejezést.

Meglepő volt az ó-év bucsuztatása. Pont tizenkét órák a barna zenészek hurjain főlendült a Rákóczy nóta, gyors egymásutánban játszva le a szeniális zenésitett induló minden részét. Ezt követte a zenészeket fogta körül a táncz helyiség ifjúsága és öregje s megilletődéssel s igazi magyarság felkesedéssel zendült meg ajkainkon a „Kossuth Lajos azt üzené:...” kezdetű nóta, melynek minden strófáját, némelyiket kétszer is elénekelték a jelenvoltak. Majd ennek végeztével kiki sietett övéihez, ismerőseihez, hogy tartós boldogságot kívánjon az új évben a jókívánatok ugylátszott nagy örömet okoztak, mert megújult erővel s igazi magyarsággal fogtak a tánczhoz, újra meg újra megisméltetve, a magyarok kedvelt tánczát, a csárdásokat.

A mulatságon a város és vidéke szépei közül a következők vettek részt: Hrotkoné Bazilidesz Matild, Bazilideszné Latinák Lenke, Gyürki Frida, Ambrózy Józsefné, Wágnerné, Ambrózy Julia, Sefesik Ipolyné, Somogyi Lajosné, Banezik Györgyné, Wieszthof Zsigáné, Járossy Andrásné, Mihályi Lajosné, Gees Istvánné, Karcaz Józsefné, Policzer Miksáné, Hannák Manóné, ifj. Müller Mórné, Schiller Miksáné Schiller Berta, Stillmann Árpádné, Faluba Margit, Kost Minka, Müller Netti, Kiszely Irén, Kohn Giza, Kohn Albertné, Heksch Bertalanné, Sutyákné, Faluba Gizella, Topscher Irén, Lipták Gizella úrnök és kisasszonyok.

Az előadás bevétele, mely a magyar kaszinó alapja javára fordítatik, körülbelül 130 frt-ra tehető.

Ugyanez alkalommal felemlítjük azt is, hogy a tót kaszinó is rendezett szilveszteri multságot. A kaszinó helyiségében valóságos életképnek mutatott be s mint értesülünk be lett mutatva a múlt mellett az újév jövője is. Vajjon a kép keretében foglalt eszménykép megvalósul-e, annak a megmondható nem lehetnek mások, mint a létesítendő legifjabb tótország örökön-örökké ábrázoló hívei.

Egyben közöljük a kiválóan sikerült estélyen befolyt felülfizetéseket, melyekért a nemesség felülfizetőknek lapunk útján mond hálás köszönetet az estély hazafias rendezősege. A felülfizetések a következők: Bazilidesz János 4 frt 40 kr. Hrotkó János százasod 2 frt. Kubinyi Ferenc 2 frt. Blasovits Ede 1 frt 40 kr. Molitörisz Zoltán 1 frt 40 kr. Hoensel Szilárd 1 frt. Dr. Schwarz Márk 1 frt. Jelinek B. és társa 1 frt. Takács István 1 frt. Kuchta D. J. 1 frt. Kohn Albert 50 kr. Weisskopf Zsigmond 50 kr. Kohn Sámuel 50 kr. Szilágyi Miklós 50 kr. Bánik György 80 kr. Kahle Frigyes 50 kr. Bihary Gusztáv 40 kr. Bihary Gyula 40 kr. Somogyi Lajos 40 kr. Suhajda Béla 40 kr. Grünmann Ármán 40 kr. Mihályi Lajos 20 kr. Gees István 20 kr. Trubint Lukács 60 kr. Rakottay D. 60 kr. Sutyák László 50 kr. Füst András 50 kr.

Előfizetési felhívás.

A „GÖMÖR-KISHONT” jelen számával pályafutásának tizenötödik esztendejébe lépett. — Midőn ez alkalomból lapunkra új előfizetést nyitunk, bizvást fölöslegesnek tarthatjuk a lap irányát és céljait tüzetesen fejtegetni azon nagy és intelligens olvasóközönség előtt, mely lapunknak mindenla hűséges támogatója volt. Ezután is, ugy mint eddig, vezérszövetekünk a közérdek, buzgó törekvésünk a közügynek önzetlen és odaadó szolgálata leendő, melynek munkásságunkat, minden egyéni és osztályérdek mellőzésekével, teljes igazságszeretettel és pártatlansággal szentelendő. Megyénk egész értelmiségének a legnyilvánosabb körülmények között is rendületlen pártfogása lapunk létjogát fényesen igazolva, lapunkat bármely oldalról jövő esetleges ellenséges áramlattal szemben fenntartani erkölcsi köteletségünknek ismerjük. E köteletség célzatos teljesítéséhez lapunk barátainak nagybecsű szellemi és anyagi támogatását bizalommal várva, tisztelettel felkérjük lapunk előfizetőit az előfizetések megújítására.

A „Gömör-Kishont” előfizetési feltételei:

Égész évre	4 frt.
Fél évre	2 frt.
Negyed évre	1 frt.
Tanítóknak egész évre	2 frt.

A „Gömör-Kishont” szerkesztősege és kiadó hivatala.

Hirek és vegyések.

Boldog újévet! E szívből eredő jó kívánsággal üdvözöljük lapunk tisztelt munkatársait, előfizetőit és támogatóit új évfolyamunk első számában.

A „Gömör-Kishont” szerkesztősege és kiadóhivatala.

Jókai-ünnepély. Folyó hó 6-án városunk közönsége koszorús irónk jubileuma alkalmából a Rózsa nagytermében ünnepélyt rendez. Erre vonatkozólag Szabó György polgármester falragaszokan a következő felhívást boesátotta ki:

„Szabó Rimaszombati város közönsége! Jókai Mór koszorús költőnk és városunk diszpolgárának ötvenedik évfordulóját e hó 6-ik napján ünnepeli az ország művelt közönsége. — Csatlakozunk ez ünnepeléshez azzal is, hogy e napon tüzzük ki nemzeti lobogóinkat, estéli 6 órákor pedig világítsuk ki lakásunk, üzletünk ablakait. Öt ék-ként megasztelve, szívünk hazafias érzelmeiről tesztünk tanuságot. Legyen e nap mindannyiunkra nézve emlékeztetéssel. — Rimaszombat, 1894. január hó 3-án. — Jókai Mór tisztelői.”

Ugyancsak erre vonatkozólag „Jókai Mór tisztelői” aláírással egy másik felhívás is jelent meg, mely a következő figyelemreméltó indítványokat tartalmazza:

„Polgártársak! Jókai Mór, nemzeti irodalmunk büszkesége, írói működése kezdetének ötvenedik évfordulóját e hó 6-ik napján ünnepeli az ország művelt közönsége. — Csatlakozunk ez ünnepeléshez azzal is, hogy e napon tüzzük ki nemzeti lobogóinkat, estéli 6 órákor pedig világítsuk ki lakásunk, üzletünk ablakait. Öt ék-ként megasztelve, szívünk hazafias érzelmeiről tesztünk tanuságot. Legyen e nap mindannyiunkra nézve emlékeztetéssel. — Rimaszombat, 1894. január hó 3-án. — Jókai Mór tisztelői.”

Részünkről tökéletesen helyeseljük a nagy költő tisztelőinek ez indítványait s azoknak fogadosítását a művelt közönségünket mi is felkérjük. — Meg vagyunk győződve, hogy azon indítványok oly körben fogamzattak meg, mely a hazafias polgári erények gyakorlásában mindenkor előljárt.

Kinevezés. Rosenauer József tüzérezredest ő Felsőge a 17-ik tüzérezred parancsnokává nevezte ki. Városunk és vidéke lakosságának osztatlan öröme és szeretese kívánatai kísérik a népszerű fötisztnek ezen jól megérdemelt előléptetését.

A fővárosban tartandó katolikus nagygyűlésre városunkból kiküldöttekként Mészáros Bálint róm. kath. plebános, Molnár Lajos tamásfali földbirtokos és Gazda Pál, a katolikus kör jegyzője fognak felatuzni.

Jókai jubileuma. A helybeli egy prot. főgymnasium Tompakőre, tekintettel arra, hogy a helyi viszonyok folytán a karácsonyi szünet e hó 9-éig tart, a nagy regényíró ötven éves jubileuma alkalmából tervezett díszülését f hó 10-én d. u. 3 órákor tartja meg a gymnasiumi tornacsarnokban, melyre az ifjúság nemes törekvéseinek barátait a kör elnöksége tisztelettel meghívja. Az ünnepély programja a Hymnus eléneklésével kezdődik, mire Dr. Veres Samu elnök az ülést megnyitja, Héderváry Lehel Jókai élet- és írói jellemrajzát felolvassa, továbbá az önképzőkör egyik legjelesebb szavalója szavalni fog s végül az ifjúsági zenekar indulója berekeszti az ünnepélyt, melyre ez után is felhívjuk városunk közönségének figyelmét.

Vasuti előléptetések. Sulhof Pál, helybeli vasuti állomási főnököt, a méltó népszerűségnek örvendő tisztviselőt a m. á. v. igazgatósága az ötödik rangfokozat második osztályába, Ugrik Mihály vasuti mérnököt pedig a hatodik rangfokozat első osztályából az ötödik rangfokozat harmadik osztályába léptette elő. Gratulálunk!

Városi tisztviselőválasztások. Jolsva város képviselőtestületének december hó 22-én Mihalik Dezső alispáni helyettes elnöklete alatt tartott gyűlésében városi főjegyzővé tulnyomó szótöbbséggel Habány József, a város eddigi buzgó és szakképzett aljegyzője választatott meg. Ugyanezen gyűlésen aljegyzővé Koch Ödön okleveles jegyzőt, tanügyi tanácsnokká pedig Zajacz Károlyt választották.

Szilveszter estély. A rimaszombati koresolyázó egylet szilveszter esti tea-estélye a hozzá kötött várakozásoknak mindenben megfelelően, igen szépen sikerült.

Az azon résztvevő nagyszámú díszes közönség mindvégig kitiően mulatott a hajnali órákig tartó táncestélyen, melynek fényes morális és anvagi sikere első sorban az egyesület pártatlan buzgalmu elnöke Dr. Lőcherer Tamás kórházi főorvosnak köszönhető.

Az atletikai klub megnyitási ünnepélye, mely e hó 3-án d. u. 2 órákor a gymnasiumi tornacsarnokban lett volna megtartandó, elmaradt. Csak Dr. Lőcherer Tamás alelnök jelent meg, de miután egymagában díszünnepélyt nem tarthatott, az akadémiái felőrai várakozás után az ülést feloszlatta. Annak, hogy a tagok közül a kitiűtt időre senkitem jelent meg, okát a hirtelen zordonná vált időjárásban kell keresnünk, mert nem hisztük, hogy a fiatal egyesület tagjainak kebelében a részvételenség érzete ütött volna tanyát jóformán a megalakulás első stádiumában. Értesülésünk szerint az elnökség új határnapot fog kitiűzni az egyesület működésének ünnepélyes megnyitására.

Nyilvános köszönet. Vettük a következő sorokat: „A karácsony a szeretet örömmünnepe. Azok ünneplik azt meg igazán, a kik szívükben ama betlehemi kised számára bölcsőt csinálnak, a szeretet s jótékonyág puha párnával kellemessé tevén azt. Az ily krisztusi lelkek egész élete karácsony, mert Megváltójukat szeretetben utánozni lelkük legnagyobb öröme. Egy ily nemes lélek s szerető szív karácsonyi adományát megköszönni iskola sorainak. A kokovai ágost. hitv. ev. mindkét iskola szegény növendékei meleg téli ruhával lettek megajándékozva, egy, magát megnevezetni nem akaró jötevő által. A szegény gyermekek imájához mi is esatlakozunk, imígyen fohászokodva: Atyánk! ki a titokban jötevőt ismered, áld meg őt családjával, nagyjaival s kicsinyeivel együtt minden testi s lelki áldással; a szegények nagy seregének pedig adj sok ily nemeskeblű, irgalmas barátot s jötevőt! Banezik Sámuel ev. lelkész iskolászéki elnök.

Jókai Mór műveinek jubiláris díszkiadására megyénk értelmisége köréből legujabban előfizettek: Hanvay Zoltán hanvai földbirtokos és Thomka László nyustyai gyógyszerész.

Táncmulatságok. A rimaszombati polgári olvasókör bálbizottsága immár kibocsátotta meghívóit a folyó hó 21-én a „Három Rózsa” vendéglő nagytermében rendezendő táncvizgalmra. A rendezőbizottság élén, mint már említettük: Feledy Ferenc helybeli törvénytékü jegyző, a táncvizgalmak egyik kipróbált kitiűnő rendezője áll. A bálbizottság alelnöke Eperjessy József, jegyzője Gazda Pál, pénztárnoka pedig Rónay Gyula. Belépti díj 2 korona, a karzatjegy ára pedig 1 korona. — Ismételve szives készséggel ajánljuk a mulatni vágyó közönség mennél élénkebb érdeklődésére e nemes célú, s ez idén rendkívül sikerültnek ígérkező táncvizgalmat. — A putnoki ev. ref. ének- és dalegyület f. hó 14-én a „Vám” vendéglő nagy termében könyvtára javára táncmulatságot rendez, melyre a belépti díj szeméyenként 80 kr, családjegy ára pedig 2 frt. Jegyek előre a ref. füiskolában kaphatók.

Uj vasutak megyénkben. Ismét örömmel és megeledéssel regisztrálhatjuk megyénk vasutügyének rohamos fejlődését. Mint értesülünk, a kereskedelemügyi m. kir. minister Hodinka Mihály, uradalmi főügyésznek a m. kir. államvasutak Rozsnyó állomásából kiindulólag Tornáig; Dr. Münich Aurél országgyűlési képviselő érdektársainak pedig a es. kir. szabadalmazott kassa-oderbergi vasut kassa-rutki vonalának 450. számú örházától kiindulólag a magyar kir. államvasutak betléri állomásáig vezetendő helyi érdekü gözmozdonyu vasutvonalakra az előmunkalati engedélyt egy évre megadta.

Ujévi üdvözlétek megváltása. Ezen évtől-évre szélesebb körben hódításokat tevő jötekony intézmény érdekében Bornemisza Lászlóné, nőegyesületi elnökön megyei alispánunk fenkölt lelkü neje és Molnár József, mint a közművelődési egyesület elnöke emelkedett szellemű szép felhívásban fordultak a nagy közönséghez. A felhívásnak kiváló szép sikeréről tanuskodik az adományokról szóló díszes névsor, melyet a következőkben közlünk: Bornemisza Lászlóné 1 frt, Molnár József 1 frt, Molnár Józsefné 1 frt, Terhes Pál és neje 1 frt, Kishonthy József és neje 1 frt, Mészáros Bálint 1 frt, Hamaliár Károly 1 frt, Samarjay János 1 frt, Samarjay Jánosné 1 frt, Broncs István 1 frt, Juraskó Jakab 1 frt, Dr. Szabó Samu 1 frt, Dr. Szabó Samuné 1 frt, Marton Jánosné 1 frt, Lengyel Samu 1 frt, Baksay József 1 frt, Beliczky Viktor 1 frt, Sütheő Istvánné 1 frt, Institörisz Eudrené 1 frt, Lokesánszky és neje 1 frt, Lőkövics Lipót 1 frt, Tibély Zsigmond és neje 1 frt, Rárossy Gyuláné 1 frt, Lengyel György és neje 1 frt, Baksay István és neje 1 frt, Zachar Gusztávné 50 kr., Stech Kálmán és neje 1 frt, Holländer Lajos 1 frt, Landau A. 1 frt, Ujházy Tivadárné 1 frt, Dr. Veres Samu 1 frt, özv. Zwicker Ottóné 1 frt, Tomesányi Lászlóné 1 frt, Kishonthy Gyula 1 frt, Kalla Mihály és neje 1 frt, Simkó Nándor 1 frt, Vozáry Györgyné 1 frt, Groó Vilmos és neje 1 frt, Kern Adolf és neje 1 frt, Dr. Marikovszky és neje 1 forint, Bernáth Gyuláné 1 frt, Paczek Mórné 1 frt, Dr. Cziner Miksa 1 frt, Török János és neje 1 frt, Dr. Lőcherer Tamás 1 frt, Kubinyi Aladár 1 frt, Lőrinczy Györgyné 1 frt, Glauf Pál 1 frt, Hevessy Bertalan 1 frt, Horváth János 1 frt, Dr. Zehery István és neje 1 frt, Hudoba Samu és neje 1 frt, Kármán S. és családjá 1 frt, Papp Zsuzsanna 1 frt, Rásky István 1 frt, özv. Káposztás Józsefné 1 frt, Mandl és társai 1 frt, Grozinger és Kohn 1 frt, Benyó Béla és neje 1 frt, Szöllösy István 1 frt, Kurzbek Ernő 1 frt, Madarász Pál és neje 1 frt, Szakall Lajos 1 frt, Kubinyi Sándor 1 frt, Heksch Bertalan 50 kr., Reisz József 50 kr., Bródy Bertalan 1 frt, Dapsy József 1 frt, özv. Tóth Józsefné 50 kr., Rády István 1 frt, Eszényi Gyula és neje 50 kr., Szeless Ödön 1 frt, Weisz Károly 1 frt, Gellmann Sámuel 50 kr., Réseey és Hafner 1 frt, Rosenauer József 2 frt, Szontagh Károly és neje 1 frt, Dr. Lichtschein Adolf és neje 1 frt, Rakottay Józsefné 1 frt, Rakottay Danó 50 kr., Dr. Kalocsay Béla 50 kr., Nagy Zoltán 50 kr., Váry János 50 kr., Benyó Lajos 1 frt, özv. Jánosdeák Andrásné 2 frt, Abonyi Pál 1 frt, Nagy Ferenc és neje 1 frt, Máriássy László 1 frt, Máriássy Lászlóné 1 frt, Polgáry Károly 1 frt, Kohn Adolf 50 kr., Raisz Marikoszky Emma 50 kr., Fáby János 50 kr., Rónay Gyula 50 kr., özv. Guha Viktorné 1 frt, Kerekes Dezső 50 kr., Szerényi János 1 frt, özv. Mindszenty Bertalanné 50 kr., Ugrik

János 50 kr., Somogyi 1 frt. Lovasnyai Béla 50 kr., Sárkány Imre 50 kr., Molnár Lajos és neje 1 frt. Farkas Ábrahám és neje 1 frt. özv. Kovács Józsefné 50 kr., Medveczky Sándor 1 frt. Altdorffer István és neje 1 frt. Lukács Géza és neje 1 frt.

Jegyzék és nyugta

azon adományokról, melyek Jókai Mór összes munkái díszkiadása egy példányának a „Rimaszombati polgári olvasókör” részére megrendelhetése céljából a kör pénztárába maig befizettek:

E lapok 51 számban között összeg: 77 forint.
Folytatólag adakoztak: Török Gyula 1 frt. Brauner Soma 1 frt. Kalocsay Antal 1 frt. Eckstein Fiesko 1 frt. Rásky István 1 frt. Bodor László 1 frt. Kohn Jakab 1 frt. Györfly Pál 50 kr. id. Szilágyi Károly 50 kr. Ring Géza 50 kr. Sarinay Ignác 50 kr. özvegy Miskolczy Istvánné 50 kr. Schweitzer Dávid 50 kr. Nagy Károly 50 kr. ifj. Kovács Ferenc 80 kr. Csapó Lajos 30 kr. Tóth István szabó 30 kr. Konyha Kálmán 20 kr. Széplaky Lajos 20 kr. Kovács Gyula 20 kr. — Összesen: 89 forint.

Rimaszombatban, 1893. évi decz. 20.

Rónay Gyula, egyleti pénztáros.

Irodalom.

A magyar szabadságharc történetéből. Graza György gyönyörű munkájából, melynek első füzetét országszerte a legnagyobb lelkesedéssel fogadták, ma jelent meg a második füzet. Az eleven tollu szerző folytatja benne a március 15-iki dicső események leírását: hogyan állapították meg a tizenkét pontot, hogyan olvasta fel Petőfi a „Talpra Magyar”-t, hogyan készült a szabadsajtó első terméke stb. Ezt a füzetet is rendkívül érdekes és kivétel nélkül jól sikerült képek díszítik. Mindjárt a füzet elején ott van Jókai fiatalkori arcképe, melyet Vachott Imre-é köve; a többi képek: a Landerer és Heckenast-nyomda 1848-ban, a pesti nemzeti színház 1848-ban, Egressi Gábor, a Talpra magyar dallama, ugy, a mint azt 1848. márcz. 15-én Kálozdi János megkomponálta, a szabadsajtó első példányának fölmutatása a nép előtt, a nemzeti múzeum előtti népgyűlés, Tánács Mihály arcképe, egy 1848-iki gúnykép: „Kard és Czopf”, a „Talpra magyar” hatása cz. nagy allegorikus kép, a budai helytartósági épület 1848-ban és végre az államfogyók kiszabadítása. Végre van e füzetnek is nagyon érdekes külön melléklete: a közönségi bizottság első proklamációja a közönséghez, még pedig ugyanolyan papírosra és ugyanolyan betűkkel nyomtatva, mint az eredeti. A mint látható, kiadóezég (Wodianer F. és fia) híven beváltja az illusztrációkat illető ígértét; valóban nincs magyar mű, mely e részben versenyezhetne a Szabadságharc Történetével. E füzet is mint az előző 30 kr-ért kapható, melyekre elő is lehet fizetni: 6 füzetre (negyed év) 1 frt 80 krral, 12 füzetre 3 frt 60 krral, 24-re 7 frt 20 krral. Az előfizetési pénzek legelőzérűbben posta-utalvánnyal az 1848/49-iki Szabadságharc Története kiadóhivatalához, Lampel Róbert (Wodianer F. és fia) könyvkiadóhivatalához, Budapest, Andrássy ut. 21. sz. a. küldendők be. Fölösleges bővebben fejtegetni, hogy milyen igazi hazafias munkát végeznek azok, a kik e műnek terjesztésével, a szabadsághősök és vértanúk önfeláldozó tetteit ismertetik. Vizsontszolgálatképen hajlandó a kiadóhivatal minden 7 gyűjtött példány után a 8-ikat tiszteletpéldányképp megküldeni. Ha tehát kétszer hét példány gyűjtetik, úgy 2 tiszteletpéldány áll rendelkezésére a gyűjtőnek. Kívánatra a tiszteletpéldány helyett annak bolti árát is megküldi a kiadó ezég, mire nézve megjegyeztetik, hogy a mennyiben a mű 30 füzetre van tervezve, füzetenkint 30 krajczárjával ezen összeg minden 7 példány után 9 frtra rug.

Mulattatóbb, hasznosabb, eszedzőbb, diszesebb és olesőbb könyv alig ajánlható ajándéknak, mint az Orbók Mór tanár által szerkesztett „Tréfás számtani feladványok gyűjteménye” című könyv, mely száz meg száz elmés feladványával hasznos szórakozást nyújt gyermeknek, ifjúnak és felnőttek egyaránt. Megrendelhető a szerzőnél Pozsonyban, 55 krnak postá-utalvánnyal való előleges beküldése mellett.

Az Athenaeum Képes Irodalomtörténetéből (szerk. Beöthy Zsolt) megjelent a 14-ik füzet. Nagyobb részét Badiés Ferenc, a vállalat segédszerkesztőjének tanulmánya foglalja el. A kuruczvilág költészetéről. Az elején válaszol a Tököly és Rákóczy Ferenc korát, de nemcsak a politikai viszonyokat ismerteti, hanem szorgosan összegyűjti a társadalmi, közművelődési állapotokra, a tudomány, költészet és művészetek ápolására vonatkozó adatokat is; ezzel e kor, az u. n. kuruczvilág a nemzeti élet sajátos vonásaival mint egy egészen külön világ híven és érdekesen rajzolódik az olvasó elé. A tanulmány második felében a kurucz költészetét ismerteti 1664—1711-ig, sőt hatásában tovább is. Az országos keserv, a protestáns üldözés, a vitézség tényei, a bujdosás nyomora állandó s változatos tárgyat szolgáltatnak e nép-nemzeti költészetnek, melynek alkotásai közt valódi remekek találhatók. Badiés mindezt oly behatóan vizsgálja, hogy tárgyszeretettel, hangulatosan irt ezikke őt e kor és irodalma egyik legalaposabb ismerőjéül mutatják be. — A füzet második közleménye szintén e korra vonatkozik: Angyal Dávid, a Thököly életrajzának jeles szerzője, kezdi meg benne Történet irodalmunk ismertetését a XVIII. század elején; e füzetben Babocsai Izsákról és Bethlen Miklóról szól azzal a szabatosággal és találó kritikával, mely minden munkáját jellemzi. A füzetet ezuttal is számos érdekes illusztráció díszíti, külön mellékletül: Rákóczy Ferenc gyönyörű kivitelű arcképe, a fejedelem híres udvari festőjének, Mányoky Adámnak a szász király tulajdonában levő eredeti festményéről és Listius Magyar-Mársának czimlapja; továbbá a szövegben Zrínyi Ilona és Thököly Imre, Beresényi Miklós Pekryné Petrőczy Kata Szidónia arcképei és egy mulató kuruczokat ábrázoló kép (egykoru festmények másolatai), a sárospataki Rákóczy-vár, Tholnay Vitézek tükörének czimlapja, Palocsai Györgytől két versszak eredeti kézírata, egy kurucz tábori-dal s a híres Rákóczy-nóta Káldy Gyula átíratában és névalírások. A tartalom és diszes kiállítás tekintetében egyiké kiünő vállalat kéthetes fü-

zetekben jelenik meg s füzetenkint 40 kr-ért minden hazai könyvkereskedésben vagy közvetlenül a kiadó hivatalban (Bpest, IV. Ferencziek tere 3. sz.) megrendelhető.

Rajzminták az elemi iskolák számára. Weinberger Alajos székcs fővárosi igazgató-tanító „Gyakorlati rajzminták” i ötödik kiadásban jelentek meg. Ezekben a népi iskolai rajzoktatás — szigorúan a miniszteri tantervhez is alkalmazkodva — oly módszerrel és a fokozottság elve szerint úgy van bemutatva, hogy ezt sikerrel használhatja az a tanító is, kinek tanítványai pont nélkületesen rajzolnak, de az is, ki tiszta lapra rajzolat. A teljes mintagyűjtemény 8 füzetből áll s az ára 1 frt 20 kr. Egyes füzetek (tiz lap) külön is kaphatók s ezeknek az ára 15 kr. Kaphatók Kármán S. könyvkereskedésében.

Felelős szerkesztő: Dr. KÁRMÁN ZOLTÁN.

Nyilt-tér.*)

Nyilatkozat.

Melynél fogva alólírottak kinyilatkoztatjuk, mikép a Szeless Ödön és Dr. Kármán Zoltán urak között fennforgott becsületbeli ügy lovgagias uton elintéztetett.

Kelt Rimaszombatban, 1894. január 3.

Dr. Veres Samu, Papp László,
Schulhof Pál, Szelezky Árpád,
mint Dr. Kármán Zoltán ur megbízottai, mint Szeless Ödön ur megbízottai

*) E rovat alatt közlöttékért nem vállal felelősséget a Szerk.

Magán-hirdetések.

Hirdetmény.

6569. szám. — A rimaszombati kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a Sajópüspöki község telekkönyve a volt urbéreseknél közösen kiadott legelő egyenként való felosztása következtében 1869. évi 2579. és illetve 1890. évi 20326. számú igazságügyminiszteri rendelet értelmében részlegesen átalakítatik és ezzel egyidejűleg mindazon ingatlanokra nézve, a melyekre az 1886. XXIX.; az 1889. XXXVIII. és az 1891. XVI. t.-ezikkek a tényleges birtokos tulajdon jogának bejegyzését rendelik, az 1892. XXIX. t.-ezikkekben szabályozott eljárás, a telekbejegyzőkönvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan fogantatottatik.

E célból az átalakítási előmunkákat hitelesítése és a helyszíni eljárás a nevezett községben 1894. évi február hó 18-án fog kezdődni.

Ennélfogva felhívatnak:

1. Az összes érdekeltek, hogy a hitelesítési tárgyaláson személyesen, vagy meghatalmazott által jelenjenek meg és az új telekkönyvi tervet ellen netaláni észrevételeiket annál bizonyosabban adják elő, mert a régi telekkönyv végleges átalakítása után a téves átvezetésből eredhető kifogásokat jöhíszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik.

2. Mindazok, kik a telekbejegyzőkönvi eljárás előforduló bejegyzésekre nézve okadatot előterjesztést kívánnak tenni, felhívatnak, hogy a kiküldött kir. törvénzi bíró előtt a kitézött határnapon kezdődő eljárás folyama alatt jelenjenek meg és az előterjesztéseiket igazoló okiratokat mutassák fel.

3. Mindazok, a kik valamely ingatlanokhoz tulajdonjogot tartanak, de a telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, hogy az átíratásra az 1886. XXIX. t.-cz. 15—18 és az 1889. XXXVIII. t.-cz. 5. 6. 7. és 9. §§-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött előtt igazolják — vagy oda hassanak, hogy az átruházó telekkönyvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a kiküldött előtt szóval ismerje el, és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyt nyilvánítsa, mert különben jogaikat ezen az uton nem érvényesíthetik és a bélyeg- és illeték elengedési kedvezménytől is elesnek.

4. Azok, kiknek javára tényleg már megszünt követelésre vonatkozó zálogjog vagy megszünt egyéb jog van nyilvankönyvileg bejegyezve, ugyszintén az ily be-

jegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlését kérelmezzék, illetve, hogy a törlési engedély nyilvánítsa végett a kiküldött előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezményétől elesnek.

Kir. törvényszék mint tkönyvi hatóság.

Rimaszombat, 1893. december 7-én.

Altdorffer, kir. tszéki bíró.

A Kossuth-uteza 2-ik sz. alatti házban

két lakosztály

külön-külön vagy együtt is azonnal bérbe kiadó. — Értekezhetni a tulajdonos Samarjay Jánossal.

Eladó Wertheim-szekrény.

Eladó egy kisebb, teljesen jó karban levő tűz- és betörés-mentes Wertheim-szekrény. — Hol? Megmondja e lap kiadóhivatala.

Kiadó lakás.

Tamásfalán egy uri lakás, u. m. öt szoba, konyha, kamra, két nagy száraz pince, nagy virágos udvar, kert, — mely számtalan nemesfajú szőlő és gyümölcsfával van beültetve, — fásszin, istálló, azonkívül az udvaron egy különálló nagy szoba, 1894. év május hó 1-től bérbe vehető, esetleg örök áron is elado. — Utbaigazitást nyerhetni e lap kiadóhivatalában.

Löfkovics Lipót árúházában nagy árengedmény.

Leszállított árak.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy a mult hó 20-ától kezdve az idény előhaladottsága miatt üzletemben az összes téli árukat

25% árengedménnyel elárusítás alá bocsátom,

ugymint:

karmantyúk, boák, gallérok, téli harisnyák, keztyűk,

női- és férfi posztó czipők,

botosok bőrrel vagy a nélkül,

Jäger női- és férfi alsó ruhák, női alsó-szoknyák, blúzok.

Gyermekruhák: leány- vagy fiuk részére felöltők, kabátok nők- és gyermekek részére.

Legnagyobb raktár

alkalmi ajándékoknak

megfelelő czikkeknél.

Kérem a n. é. közönséget ezen kedvező alkalmat el nem mulasztani,

teljes tisztelettel:

LÖFKOVICS LIPÓT.

Löfkovics Lipót árúházában nagy árengedmény.

Löfkovics Lipót árúházában nagy árengedmény.

Löfkovics Lipót árúházában nagy árengedmény.